

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	30. X	20 17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	09-3/17-1		
VEZA:			
EPA:	288 XXVI		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 07-3041
Podgorica, 30. oktobra 2017. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. oktobra 2017. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O INVESTICIONO - RAZVOJNOM FONDU CRNE GORE**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su **DARKO RADUNOVIĆ**, ministar finansija i **NEMANJA KATNIĆ**, državni sekretar u Ministarstvu finansija.

Vlada preporučuje Skupštini Crne Gore da prilikom razmatranja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono - razvojnom fondu Crne Gore, pozove dr Zorana Vukčevića, predsjednika Odbora direktora Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore AD, da učestvuje u radu Skupštine i njenih radnih tijela.

PREDSJEDNIK
Duško Marković, s. r.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O INVESTICIONO-RAZVOJNOM
FONDU CRNE GORE**

Član 1

U Zakonu o Investiciono-razvojnom fondu Crne Gore ("Službeni list CG ", broj 88/09) član 2 mijenja se i glasi:

"Fond posluje u cilju podrške ekonomske politike Vlade Crne Gore i podsticanja: ubrzanog privrednog razvoja Crne Gore, dinamiziranja rasta mikro, malih, srednjih i velikih privrednih subjekata, ravnomjernijeg regionalnog razvoja, konkurentnosti i likvidnosti privrednih subjekata, proizvodnje i usluga orijentisanih prema izvozu, proizvodnje kojom se smanjuje uvozna zavisnost, finansiranja infrastrukturnih projekata, projekata vodosnabdijevanja, tretmana otpadnih voda i zaštite životne sredine, efikasnog sprovođenja i okončanja procesa privatizacije prodajom kapitala stečenog u procesu svojinske i upravljačke transformacije, kao i podsticanja finansiranja drugih projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

U cilju pružanja podrške razvoju preduzetništva, a radi olakšanog pristupa finansijskim sredstvima korisnika kredita, u okviru Fonda, obrazuje se Garantni fond kao poseban organizacioni dio, u skladu sa statutom Fonda."

Član 2

U članu 3 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„U poslovanju sa inostranstvom Fond može da koristi naziv na engleskom jeziku koji glasi: "Investment and Development Fund of Montenegro".

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 3

U članu 4 stav 2 poslije riječi „neopozivo“ dodaju se riječi: „na prvi poziv“, a tačka na kraju zamjenjuje se zarezom i dodaju riječi: „bez izdavanja posebne garancije.“

Član 4

U članu 5 stav 6 poslije riječi: „budžeta Crne Gore“, dodaju se riječi: „(u daljem tekstu: Budžet).“.

Član 5

U članu 11 poslije tačke 7 dodaje se nova tačka koja glasi:

„7a) naplatom premija i drugih sredstava pri obavljanju poslova osiguranja izvoza u skladu sa ovim zakonom;”.

Poslije stava 1 dodaju se dva nova stava, koji glase:

"Sredstva za formiranje Garantnog fonda obezbjeđuju se iz Budžeta, u skladu sa zakonom.

Sredstva za obavljanje poslova osiguranja izvoza obezbjeđuju se iz Budžeta, u skladu sa zakonom.”

Član 6

Član 12 mijenja se i glasi:

„Djelatnost Fonda je:

1) odobravanje kredita, obavljanje faktoringa i drugih oblika otkupa potraživanja i izdavanje garancija kojima se naročito:

- podstiče osnivanje, razvoj i održivost mikro, malih, srednjih i velikih privrednih subjekata i preduzetnika;
- pruža podrška infrastrukturnim projektima, projektima vodosnabdijevanja i zaštite životne sredine;
- finansiraju projekti od lokalnog, regionalnog i državnog značaja;
- podstiče konkurentnost crnogorskih proizvoda i usluga;
- podstiče zapošljavanje;

2) izdavanje garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita, čije pokriće čine sredstva Garantnog fonda;

3) osiguranje izvoza roba i usluga iz Crne Gore od netržišnih rizika (u daljem tekstu: osiguranje izvoza);

4) kreditiranje u funkciji podrške socijalnom preduzetništvu, samozapošljavanju, iniciranju novog investicionog ciklusa i razvoju i jačanju početnog biznisa;

5) obavljanje poslova vezanih za prodaju kapitala u portfelju Fonda;

6) obavljanje ostalih poslova i aktivnosti kojim se obezbjeđuje podrška unaprijeđenju preduzetništva i ekonomskom razvoju, i

7) obavljanje i drugih poslova utvrđenih zakonom.

Fond može da obavlja i druge poslove koje mu povjeri Vlada kada ocijeni da je to u interesu ekonomskog razvoja Crne Gore.

Fond odobrava kredite direktno ili indirektno, posredstvom banke i drugog pravnog lica ovlaštenog za odobravanje kredita.

Poslove osiguranja izvoza Fond obavlja u ime i za račun Crne Gore.

Bliži uslovi i način obavljanja poslova osiguranja izvoza uređuju se propisom koji donosi Vlada.”

Član 7

Poslije člana 12 dodaje se pet novih članova, koji glase:

„Član 12a

Fond je dužan da rizike kojima je izložen u svom poslovanju svodi na najmanju mjeru, rukovodeći se principima sigurnosti, solventnosti, likvidnosti, disperzije rizika i očuvanja realne vrijednosti kapitala.

Minimalne standarde za upravljanje rizicima za Fond propisuje Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka).

Član 12b

Fond je dužan da održava koeficijent adekvatnosti kapitala na nivou od minimalno 8%.

Koeficijent adekvatnosti kapitala predstavlja odnos kapitala i stavki aktive i vanbilansa, a izračunava se za Fond u skladu sa propisom koji donosi Centralna banka.

Član 12c

Fond je dužan da Centralnoj banci dostavlja izvještaje za registar kreditnih zaduženja koji vodi Centralna banka, u rokovima i sa sadržajem utvrđenim propisom Centralne banke.

Član 12d

Ako Fond, na zahtjev Vlade, odobri plasman ispod tržišnih uslova, Vlada će Fondu nadoknaditi razliku do visine prihoda koji bi bili ostvareni plasmanom po tržišnim uslovima.

Za projekte kojima se doprinosi razvoju određenih područja ili djelatnosti koje finansira Fond, po predlogu Vlade, radi očuvanja finansijske održivosti Fonda, Vlada:

- izdaje Fondu posebnu garanciju na cjelokupan iznos plasiranih sredstava, i/ili
- nadoknađuje nastale gubitke Fonda po osnovu realizacije tih projekata iz sredstava Budžeta.

Prilikom podrške projektima od strane Fonda po predlogu Vlade i nadoknade sredstava od strane Vlade iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjivaće se propisi kojima se uređuje državna pomoć.

Član 12e

Dobit poslovne godine raspoređuje se u rezerve Fonda.

Fond nije obveznik plaćanja poreza po odbitku na kamate koje Fond plaća na novčana sredstva dobijena od strane međunarodnih finansijskih institucija.“

Član 8

Član 14 mijenja se i glasi:

“Skupština Fonda:

- 1) donosi statut Fonda i vrši njegove izmjene i dopune;
- 2) imenuje i razrješava članove Odbora direktora i imenuje revizora;
- 3) odlučuje o politici naknada i o naknadama članova Odbora direktora u skladu sa finansijskim planom;
- 4) usvaja izvještaj o radu Fonda;
- 5) usvaja godišnje finansijske iskaze, sa mišljenjem revizora;
- 6) donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili raspolaganju na drugi način) čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine Fonda, ako statutom Fonda nije utvrđeno niže učešće;
- 7) odlučuje o povećanju ili smanjenju akcijskog kapitala Fonda utvrđenog statutom Fonda, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge;
- 8) donosi odluku o osnivanju privrednih društava, dokapitalizaciji, osnivanju domaćih i međunarodnih finansijskih institucija i članstvu u međunarodnim finansijskim institucijama;
- 9) na zahtjev Odbora direktora, razmatra pitanja iz njegove nadležnosti koja se odnose na poslovanje Fonda; i
- 10) obavlja druge poslove utvrđene zakonom i statutom Fonda.”

Član 9

U članu 15 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) utvrđuje kriterijume i uslove za korišćenje sredstava Fonda“.

Poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

„1a) odlučuje o izdavanju garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita iz sredstava Garantnog fonda;“.

U tački 3 riječi: „u skladu sa kriterijumima utvrđenim opštim aktom i aktima poslovne politike i Fonda“, zamjenjuju se riječima: „u skladu sa aktima poslovne politike Fonda“.

U tački 7 riječ „preduzeća“, zamjenjuje se riječima: „privrednih društava“.

Na kraju tačke 9 dodaju se riječi: „ i izvještaj o radu Fonda“.

U tački 12 riječ „konkurs“, zamjenjuje se riječima: „programe finansijske podrške“.

Tačka 14 mijenja se i glasi:

„14) podnosi Vladi i Skupštini Crne Gore izvještaj o radu Fonda i godišnje finansijske iskaze sa mišljenjem revizora, do kraja juna tekuće za prethodnu godinu“.

Poslije tačke 14 dodaju se četiri nove tačke, koje glase:

- „15) utvrđuje politike i procedure za upravljanje rizicima kojima je Fond izložen u poslovanju;
- 16) usvaja godišnji plan i izvještaj interne revizije;
- 17) odobrava uvođenje novih instrumenata finansijske podrške i usluga u poslovanju Fonda;
- 18) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Fonda.“

Član 10

U članu 16 stav 1 tačka 8 riječi: „kratkoročnih kredita“, zamjenjuje se riječima: „kredita u iznosu do 50.000 eura“.

U stavu 2 riječ „Direktora“, zamjenjuje se riječima: „Izvršnog direktora“.

U stavu 3 riječ „direktora“, zamjenjuje se riječima: „izvršnog direktora“.

Član 11

Poslije člana 16 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 16a

U okviru Fonda djeluje Garantni odbor.

Garantni odbor daje preporuke i mišljenja Odboru direktora Fonda u vezi izdavanja garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita iz sredstava Garantnog fonda.

Sastav i broj članova Garantnog odbora utvrđuje se aktom Vlade.

Stručne i administrativno-tehničke poslove za Garantni odbor obavlja stručna služba Fonda".

Član 12

U članu 17 stav 2 poslije riječi: „računovodstvo“ stavlja se tačka, a riječi: „i revizija“ brišu se.

Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava, koji glase:

„Fond nije dužan da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta, za društva u kojima je stekao vlasništvo po osnovu svojinske i upravljačke transformacije, kao pravni sljedbenik Fonda za razvoj Crne Gore, u smislu propisa kojima se uređuju poslovi računovodstva i revizije.

Ako se u postupku procjene fer vrijednosti akcija i vlasničkih udjela Fonda, naslijeđenih od Fonda za razvoj Crne Gore, utvrdi umanjenje fer vijednosti akcija i vlasničkih udjela, Fond nastalo umanjenje evidentira kroz poziciju kapitala u okviru revalorizacionih rezervi."

Član 13

U članu 18 stav 1 riječi: „objavljivanjem odluka Fonda i“, brišu se.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Programi finansijske podrške, koji definišu uslove za korišćenje sredstava Fonda, objavljuju se na internet stranici Fonda.“

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Fond je dužan da na svojoj internet stranici objavi i podatke u vezi odobrenih plasmana, i to: naziv korisnika sredstava, iznos odobrenih sredstava, namjenu plasmana i mjesto realizacije.“

Član 14

Poslije člana 18 dodaje se šest novih članova, koji glase:

„Član 18a

Kontrolu poslovanja Fonda vrši Centralna banka.

U vršenju kontrole iz stava 1 ovog člana, Centralna banka ocjenjuje usklađenost poslovanja Fonda sa ovim zakonom i propisima Centralne banke.

Kontrolu poslovanja Fonda Centralna banka vrši:

- 1) analizom izvještaja, informacija i drugih podataka koje Fond dostavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima Centralne banke, informacija i podataka koje dostavlja na zahtjev Centralne banke i drugih podataka o poslovanju Fonda kojima raspolaže Centralna banka, i
- 2) neposrednim pregledom poslovnih knjiga, knjigovodstvene i druge dokumentacije kod Fonda i kod drugog učesnika u poslu koji je predmet kontrole (u daljem tekstu: neposredna kontrola).

Član 18b

Centralna banka obavještava Fond o planiranoj neposrednoj kontroli, po pravilu, deset radnih dana prije početka kontrole.

Kontrola iz stava 1 ovog člana vrši se u toku radnog vremena Fonda, a ako je zbog obima ili prirode kontrole neophodno, Fond je dužan da omogući vršenje kontrole i van radnog vremena.

Član 18c

Kontrolu poslovanja Fonda vrše lica koje Centralna banka ovlasti za vršenje tih poslova (u daljem tekstu: ovlašćena lica).

Fond je dužan da ovlašćenim licima Centralne banke omogući nesmetano vršenje neposredne kontrole i obezbijedi odgovarajuće uslove za obavljanje te kontrole.

Član 18d

Fond je dužan da na zahtjev Centralne banke omogući ovlaštenom licu da obavi neposrednu kontrolu u sjedištu Fonda i na drugim mjestima na kojima Fond, ili drugo lice na osnovu njegovog ovlaštenja, obavlja poslove u vezi sa kojima se sprovodi kontrola.

Fond je dužan da na zahtjev Centralne banke omogući ovlaštenom licu uvid i učini dostupnim poslovne knjige, drugu poslovnu dokumentaciju i administrativne ili poslovne evidencije i elektronske zapise, kao i kontrolu informacione tehnologije i drugih pratećih tehnologija, u obimu potrebnom za obavljanje kontrole.

Član 18e

O izvršenoj kontroli Fonda sačinjava se zapisnik.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako se kontrolom iz člana 18a stav 3 tačka 1 ovog zakona ne utvrde nezakovitosti ili nepravilnosti u poslovanju koje zahtijevaju izricanje mjera prema Fondu, ne sačinjava se zapisnik.

Fond može da dostavi Centralnoj banci primjedbe na zapisnik o izvršenoj kontroli u roku od osam radnih dana od dana njegovog prijema.

Centralna banka može neposredno da provjeri navode Fonda date u primjedbama na zapisnik o izvršenoj kontroli i, ako ih ocijeni opravdanim, sačini dopunu zapisnika na koji Fond može da dostavi primjedbe, u roku od tri radna dana od dana prijema.

Centralna banka, u roku od osam dana od dana prijema primjedbi na zapisnik, odnosno dopune na zapisnik o izvršenoj kontroli, u pisanom obliku obavještava Fond o njihovom prihvatanju, odnosno neprihvatanju.

Zapisnik o izvršenoj kontroli ima povjerljiv karakter i ne može se objavljivati u cjelosti ili djelimično, bez saglasnosti Centralne banke.

Član 18f

Ako u postupku kontrole utvrdi nepravilnosti u poslovanju Fonda, Centralna banka može Fondu izreći mjeru pisanog upozorenja, kojom određuje rokove za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Nepravilnostima u poslovanju Fonda, u smislu stava 1 ovog člana smatraju se:

- 1) pad koeficijenta adekvatnosti kapitala Fonda ispod propisanog nivoa;
- 2) postupanja, činjenjem ili nečinjenjem, koja nijesu u skladu sa propisom iz člana 12a stav 2 ovog zakona;
- 3) netačno i neblagovremeno dostavljanje Centralnoj banci izvještaja iz člana 12c ovog zakona.

Ako Fond u roku utvrđenom upozorenjem iz stava 1 ovog člana ne otkloni utvrđene nepravilnosti, Centralna banka o tome dostavlja izvještaj organu državne uprave nadležnom za poslove finansija, sa ocjenom uticaja utvrđenih nepravilnosti na sigurnost i stabilnost poslovanja Fonda.”

Član 15

Član 19 mijenja se i glasi:

„Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na organizaciju i poslovanje Fonda shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju privredna društva, izuzev odredbi kojima se uređuje likvidacija društva.

Na poslovanje Fonda primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje faktoring i otkup potraživanja, u dijelu kojim se uređuje način obavljanja tih poslova.

Na osnivanje, poslovanje i kontrolu rada Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje osnivanje, poslovanje i kontrola rada banka.

Na položaj i poslovanje Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju investicioni fondovi.

Na položaj i poslovanje Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja i nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja.

Na položaj i poslovanje Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja.“

Član 16

Poslije člana 24 dodaju se dva nova člana, koji glase:

„Član 24a

Podzakonska akta, na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom, donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24b

Statut Fonda uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 24a ovog zakona.“

Član 17

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

1. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojima je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. (u daljem tekstu: Fond) osnovan je kao jednočlano akcionarsko društvo u skladu sa odredbama Zakona o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore ("Sl. list Crne Gore", br. 88/09 i 40/10).

Fond je pravno lice koje posluje samostalno i svoju djelatnost obavlja pod uslovima i na način utvrđen Zakonom o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore (u daljem tekstu: Zakon), Statutom Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. ("Sl. list CG" br. 25/10, 26/11, 3/12, 16/12, 51/13, 10/14, 34/14, 50/14, 57/15 i 43/16) i opštim aktima Fonda, rukovodeći se principima opreznog bankarskog poslovanja.

Fond je osnovan s ciljem podsticanja i ubrzanja privrednog razvoja Crne Gore i to: okončanjem procesa privatizacije prodajom kapitala stečenog u procesu svojinske transformacije, podrškom mikro, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, podrškom infrastrukturnim projektima, projektima vodosnabdijevanja, tretmana otpadnih voda i zaštite životne sredine, finansiranjem projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja, kao i drugim pitanjima od značaja za rad i funkcionisanje Fonda u skladu sa Zakonom.

Imajući u vidu značajne promjene u crnogorskoj ekonomiji (u dijelu bankarskog sektora, tržišta kapitala, prioriteta i potreba privrednog razvoja, sveukupnog ekonomskog okruženja, pravne regulative) pojavila se potreba za prilagođavanjem poslovanja Fonda, njegove misije i ciljeva, daljem privrednom razvoju i sveukupnom ekonomskom razvoju. Takođe, značajni razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama proizilaze iz trenutnog pozicioniranja Fonda kao institucije za podršku privrednom razvoju koje je značajno i sa aspekta daljeg pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji, pogotovo sa stanovišta doprinosa uspostavljanju funkcionalne tržišne ekonomije i opravdanosti postojanja implementacione jedinice s ciljem realizacije različitih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Glavni cilj donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono razvojnom fondu Crne Gore je da se izmjenama i dopunama odredbi ovog zakona stvore pravne pretpostavke za:

- prilagođavanje regulative potrebama Fonda kao razvojne institucije,
- stvaranje dodatnih uslova za brži razvoj preduzetništva i otvaranje novih radnih mjesta,

- širenje instrumenata finansijske podrške Fonda kojima se obezbjeđuju dugoročne finansijske usluge u cilju daljeg podsticaja privrednog razvoja Crne Gore, s posebnim akcentom na: poslove izdavanja garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita čiji su projekti održivi i od posebnog značaja za državu Crnu Goru (kreditno-garantni poslovi), kreditiranje u funkciji razvoja socijalnog preduzetništva, samozapošljavanje, iniciranje novog investicionog ciklusa, jačanje početnog biznisa (mikro krediti) i osiguranje izvoznih poslova.
- obezbjeđenje sredstava za obavljanje poslova iz domena kreditno-garantnih poslova, osiguranja izvoza i finansiranje projekata od posebnog značaja (projekti kojima se doprinosi razvoju određenih područja ili djelatnosti), koje Fond odobrava po predlogu Vlade Crne Gore,
- regulativu Centralne banke, posebne propise kojima se za Fond uređuju: minimalni standardi za upravljanje rizicima u poslovanju Fonda, minimalni nivo koeficijenta adekvatnosti kapitala i način izračunavanja za Fond,
- kontrolu poslovanja Fonda, postupak kontrole od strane Centralne banke u dijelu usklađenosti poslovanja Fonda sa zakonom i posebnim propisima, koje za Fond donosi Centralna banka,
- podzakonska akta kojima će Vlada Crne Gore u okviru svojih nadležnosti bliže definisati uslove i način obavljanja djelatnosti iz domena kreditiranja i osiguranja izvoza,
- druga pitanja kojima se stvaraju pretpostavke za dalji podsticaj i ubrzanje privrednog i ravnomjernog regionalnog razvoja, dinamiziranja rasta mikro, malih, srednjih i velikih privrednih subjekata, povećanja zaposlenosti i otvaranja novih radnih mjesta, a samim tim i povećanja životnog standarda građana.

Crna Gora je zemlja koja, osim turizma i poljoprivrede, posjeduje potencijal za povećanje izvoza iz oblasti energetike, prehrambene industrije, metalne i drvne industrije i sl. Da bi na pravi način doprinijeli poboljšanju konkurentnosti ekonomije Crne Gore, neophodno je da se prioriteti i ciljevi oslanjaju na razvoj onih sektora koji trenutno doprinose ekonomskom rastu, kao i sektora koji imaju najviše potencijala za razvoj u budućnosti. Iz tog razloga, predloženim izmjenama i dopunama ovog zakona, poseban akcenat stavlja se na pružanje finansijske podrške, pored postojećih oblasti, i na sektore kojima se podstiče ulaganje u razvojne projekte i izvoz, a koji su prepoznati kao prioritetni za rast i razvoj Crne Gore. U tom pravcu predlaže se da Vlada Crne Gore odobri subvencije za ove projekte, kao i obezbijedi posebna sredstva Fondu, koja bi se upotrijebila za izdavanje garancija i osiguranje izvoza.

Izvoz i uvoz čine okosnicu međunarodne trgovine. Ukoliko je uvoz u neku zemlju veći, u odnosu na izvoz, to je negativniji njen spoljnotrgovinski bilans. Veći izvoz od uvoza povećava vrijednost bruto domaćeg proizvoda, te i sa tog aspekta predstavlja značajnu podršku ekonomskom rastu. Imajući u vidu značaj industrije za povećanje vrijednosti bruto domaćeg proizvoda, zaposlenosti, izvoza, ujednačavanja regionalnog razvoja i strukturnog usklađivanja privrede, namjera je da se u narednom periodu nastavi podržavati razvoj sektora privrede kroz usvajanje različitih podsticajnih mjera. U skladu sa tim, cilj je povećanje fleksibilnosti i produktivnosti proizvodnje i sveukupnog nivoa kvaliteta proizvodnog sistema.

Posebnu pažnju i značaj treba usmjeriti na očuvanje i razvoj stabilne ekonomije koja je važan faktor u međunarodnim ekonomskim odnosima i spoljnotrgovinskom poslovanju, jer iz međunarodnog ekonomskog okruženja dolaze brojni uticaji koji su od naročito značaja za ekonomski razvoj i tekuću ekonomsku stabilnost svake zemlje, pa tako i Crne Gore. Iz tog razloga, potrebno je iskoristiti komparativne prednosti koje Crna Gora ima u proizvodnji određenih proizvoda i usluga u odnosu na druge zemlje sa kojima održava ekonomske odnose. Te prednosti se ispoljavaju kroz korišćenje sopstvenih povoljnih uslova za proizvodnju, niže troškove proizvodnje, bolji kvalitet proizvoda, viši stepen primjene tehnike i tehnologije. U krajnjem, to omogućava viši nivo produktivnosti rada i doprinosi rastu dohotka. Zato Crna Gora mora unaprijediti svoj turizam, poljoprivredu, stvoriti uslove za veću valorizaciju energetske potencijala. To su šanse za uticaj na smanjenje spoljnotrgovinskog deficita.

Imajući u vidu realnost crnogorske ekonomije i uslova za podsticaj razvoja preduzetništva, bilo je potrebno da se izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono - razvojnom fondu Crne Gore rad Fonda prilagodi postojećim uslovima i potrebama u budućnosti. Posebno je značajna činjenica da Fond posluje po tržišnim uslovima i da za njega važe pravila Zakona o bankama u dijelu odredbi koje se odnose na adekvatnost kapitala i upravljanje rizicima, a da se bavi razvojem. U realnosti to je teško sprovesti. Takođe, izmjene Zakona koje su date, morale su se prilagoditi uslovima međunarodnih finansijskih institucija i organizacija sa kojima Fond posluje. To je bitan uslov, jer Fond sredstva može obezbijediti jedino na međunarodnom tržištu.

Kroz programe finansijske podrške Fond će i ubuduće raditi na uspostavljanju saradnje i nastavku već ostvarene uspješne saradnje sa svim međunarodnim institucijama kao što su Evropska investiciona banka, Svjetska banka, Međunarodna banka za obnovu i razvoj, Razvojna banka Savjeta Evrope, Western Balkan Enterprise Development and Innovation Facility, UNDP, Kineska banka za razvoj. Zatim i sa regionalnim finansijskim organizacijama kao što su Makedonska banka za podršku i razvoj, HBOR, SID, kao i saradnja sa svim bankama na crnogorskom tržištu i drugim crnogorskim institucijama.

3. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Podzakonskim aktima, koji će biti donijeti na osnovu ovog zakona, urediće se bliži uslovi i način obavljanja poslova osiguranja izvoza i odobravanja kredita za podsticanje konkurentnosti crnogorskih proizvoda i usluga, koji će biti usklađeni sa relevantnim propisima Evropske unije, čime će se u potpunosti ispuniti obaveze preuzete u okviru pregovora za Poglavlje 30 – »Vanjski poslovi«.

4. OBRAZLOŽENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 Predloga zakona, kojim se predlaže izmjena člana 2 važećeg zakona, precizira se poslovna aktivnost Fonda, na način što se akcenat daje podršci ekonomske politike Vlade Crne Gore i podsticanju ubrzanja privrednog i ravnomjernijeg regionalnog razvoja, dinamiziranju rasta mikro, malih, srednjih, ali i velikih privrednih subjekata, proizvodnji i

uslugama usmjerenim prema izvozu, proizvodnji kojom se smanjuje uvozna zavisnost, podsticaj konkurentnosti i likvidnosti, finansiranju infrastrukturnih projekata, projekata vodosnabdijevanja, tretmana otpadnih voda i zaštite životne sredine, efikasnog sprovođenja i okončanja procesa privatizacije prodajom kapitala stečenog u procesu svojinske i upravljačke transformacije, kao i podsticanju finansiranja drugih projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja. Važećim zakonskim rješenjem akcenat je prioritetno bio dat privatizaciji crnogorske privrede, a djelatnost Fonda je sada usmjerena na podsticaj i razvoj sveukupne crnogorske ekonomije, prvenstveno dinamiziranju rasta mikro, malih, srednjih i velikih preduzeća i regionalnog razvoja. Posebno je značajno povećanje opsega podrške ekonomskim aktivnostima kako bi se doprinijelo povećanju otvaranja novih radnih mjesta, kao i očuvanju postojećih. U cilju pružanja podrške razvoju preduzetništva, a radi olakšanog pristupa finansijskim sredstvima korisnika kredita, ovim zakonom se predlaže formiranje Garantnog fonda kao posebnog organizacionog dijela koji će funkcionisati u okviru Fonda.

Članom 2 Predloga zakona predlaže se dopuna člana 3 važećeg zakona, kojom se uvodi korišćenje naziva Fonda i na engleskom jeziku: "Investment and Development Fund of Montenegro", jer Fond u okviru svog poslovanja saraduje sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Članom 3 Predloga zakona predlaže se izmjena stava 2 člana 4 važećeg zakona, da za obaveze Fonda bezuslovno i neopozivo jemči Crna Gora, što znači da ne postoji obaveza izdavanja posebne garancije, što je bilo potrebno dodatno precizirati ovim zakonom. Ujedno, ovo je od posebnog značaja u poslovanju Fonda u dijelu saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama od kojih Fond obezbjeđuje kreditna sredstva za finansiranje crnogorskih projekata shodno svojim programima finansijske podrške. Na taj način će se omogućiti Fondu da lakše obezbjeđuje sredstva na međunarodnom tržištu. Takvo zakonsko rješenje je praksa razvijenih zemalja, ali i zemalja iz okruženja.

Članom 4 Predloga zakona izvršena je korekcija na način da se u članu 5 stav 6 poslije riječi budžeta Crne Gore dodaju riječi "u daljem tekstu Budžet".

Članom 5 Predloga zakona predlaže se dopuna člana 11 važećeg zakona, kojom se omogućava da se sredstva za rad Fonda obezbjeđuju i naplatom premija i drugih sredstava pri obavljanju poslova osiguranja izvoza. Takođe, ovaj član je dopunjen sa dva nova stava koji definišu da se sredstva za formiranje Garantnog fonda obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore u skladu sa zakonom, kao i da se sredstva za obavljanje poslova osiguranja izvoza, takođe obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore. Aktivnost Garantnog fonda, koji će funkcionisati kao poseban organizacioni dio u okviru Fonda, biće izdavanje garancija korisnicima kredita čiji su projekti održivi i od označaja za državu Crnu Goru, a koji nijesu u stanju da obezbijede adekvatno obezbjeđenje za kredit i to prije svega potencijalnim preduzetnicima – početnicima u biznisu. U proteklom periodu jedan od posebnih problema sa kojima se suočavaju početnici u biznisu je nedostatak kolaterala kao sredstva za obezbjeđenje kredita. Kreiranjem i implementacijom kreditno-garantne sheme kao posebnog vida finansijske podrške, Fond će stvoriti još jedan mehanizam koji će motivisati potencijalne preduzetnike da se lakše odluče da započnu sopstveni biznis.

Akcentat je dat i na ostvarivanje strateškog poboljšanja uslova poslovanja izvozne privrede i unapređenje strukture izvoza Crne Gore, imajući u vidu spoljnotrgovinski deficit. U narednom periodu, Vlada bi, prepoznajući značaj podsticaja izvoza od strane privrednih subjekata Crne Gore, obezbijedila posebna sredstva i samim tim uticala na sigurniji plasman proizvoda na inostrano tržište. Za poslove osiguranja izvoza praksa razvijenih država, kao i država iz okruženja, je da sredstva obezbjeđuje Vlada. Na taj način stvaraju se pretpostavke za formiranje sredstava za pokriće izloženosti riziku sa kojim se suočavaju crnogorski izvoznici, odnosno koja mogu da se koriste za isplatu odšteta, pokriće troškova sprječavanja nastanka štete i drugih troškova. Ovako obezbijedena sredstva omogućila bi Fondu nesmetano obavljanje djelatnosti osiguranja izvoza, u skladu sa posebnim propisom, što je i praksa zemalja u okruženju (Hrvatska, Slovenija). Na ovaj način će se obezbijediti ispunjavanje obaveza Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji u okviru pregovaračkog Poglavlju 30: Vanjski odnosi, a čiji su rokovi za završetak do kraja 2018 godine.

Članom 6 Predloga zakona predlaže se izmjena člana 12 važećeg zakona, sa ciljem preciziranja i proširivanja djelatnosti Fonda. Naime, predloženim rješenjem omogućava se da Fond, pored poslova kreditiranja i faktoringa, obavlja i poslove drugih oblika otkupa potraživanja. Na ovaj način se želi uticati na poboljšanje likvidnosti preduzeća, posebno preduzetnika, mikro i malih, kao i individualnih poljoprivrednih proizvođača. Fond se i u prethodnom periodu bavio faktoringom, koji je bio veoma prepoznatljiv kao finansijski instrument od značaja kako za Fond, tako i za korisnike faktoringa, te je u skladu sa tim i opravdano da se u tekstu izmjena i dopuna zakona precizno definišu faktoring i drugi oblici otkupa potraživanja, kao djelatnost Fonda. Isto tako, ovim članom predlaže se proširivanje djelatnosti Fonda i na poslove izdavanja garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita, a čije pokriće će biti sredstva Garantnog fonda i poslove osiguranja izvoza od netržišnih rizika (netržišni rizici su komercijalni i politički rizici dužnika sa sjedištem izvan Evropske unije ili OECD-a, a čije trajanje uključujući razdoblje proizvodnje ne prelazi dvije godine, odnosno svi rizici prema svim dužnicima nezavisno od njihovog sjedišta, čije trajanje uključujući razdoblje proizvodnje, prelazi dvije godine). Izdavanjem garancija se stvaraju preduslovi za lakši pristup finansijskim (kreditnim) sredstvima i motivišu potencijalni, ali i postojeći preduzetnici da ulažu u biznis. Poslovima osiguranja izvoza omogućiće se podrška domaćim privrednim društvima da svoje proizvode i usluge plasiraju i na druga tržišta, što je Fond prepoznao kao značajnu aktivnost kojom bi se unaprijedio i znatno poboljšao sveukupni rast i razvoj crnogorske privrede. Kako se radi o spoljnotrgovinskim poslovima, bitno je istaći da su u tim transakcijama prisutni veći rizici nego prilikom ugovaranja poslova koji se obavljaju na domaćem tržištu. Činioci koji potvrđuju navedenu konstataciju su: manje poznavanje učesnika u poslu, različite nacionalne valute i poslovni običaji, transfer roba preko teritorija drugih država, politički potresi i promjene u zemlji kupca i slično.

Namjera Fonda je da u budućem periodu posebnu pažnju posveti pitanjima socijalnog preduzetništva, razvoju start-up biznisa, podršci preduzetnicima za iniciranje novog investicionog ciklusa i uopšte jačanju preduzetničkih kapaciteta. Polazeći od opredjeljenja Vlade Crne Gore da integracijom sredstava koja se izdvajaju iz Budžeta efikasnije i efektivnije podrži preduzetnike sa niskim primanjima, preduzetnike koji nemaju adekvatan kolateral, te nijesu u mogućnosti da obezbijede kredite kod drugih

finansijskih institucija, to će kreditiranje ove ciljne grupe za Fond predstavljati jedan od prioriteta. U pitanju su poslovi odobravanja mikro kredita koji su u funkciji razvoja socijalnog preduzetništva, samozapošljavanja i jačanja malog biznisa. Značaj podrške ove ciljne grupe (preduzetnici, mikro i mala privredna društva) je opredijelio Fond da u zakonu definiše ovu vrstu kreditiranja kao novi instrument finansijske podrške. Otvaranjem novog instrumenta finansijske podrške od strane Fonda, koji u suštini predstavlja mikrokreditiranje, omogućiće se dodatno stimulisanje navedena ciljne grupe za korišćenje sredstava Fonda. Ovim članom predlaže se i da Vlada, kao jedini osnivač Fonda, može povjeriti Fondu i druge poslove koji nijesu definisani ovim zakonom, ukoliko procijeni da je to od značaja za ekonomski razvoj Crne Gore, što daje dodatne mogućnosti kada je u pitanju ekonomski razvoj Crne Gore i otvaranje novih radnih mjesta. Takođe, predlaže se da se bliži uslovi i način obavljanja poslova osiguranja izvoza urede podzakonskim propisom Vlade.

Članom 7 Predloga zakona predlaže se dopuna važećeg zakona sa pet novih članova (od 12a do 12e), i to:

- Članom 12a kojim su definisani rizici kojima je Fond izložen u svom poslovanju, a koji rukovodeći se principima sigurnosti, solventnosti, likvidnosti, disperzije rizika i očuvanja realne vrijednosti kapitala treba svesti na najmanju mjeru. U tom pravcu, u stavu 2 ovog člana definisano je da Centralna banka, propisom za Fond, uređuje minimalne standarde za upravljanje rizicima u poslovanju Fonda. Imajući u vidu da je Fond finansijska institucija te da se suočava sa sličnim rizicima u poslovanju kao i druge finansijske institucije, a istovremeno uvažavajući razvojnu ulogu Fonda, neophodno je donijeti poseban propis koji bi uvažavao specifičnosti Fonda i koji ne bi djelovao ograničavajuće na djelatnost i misiju Fonda, a istovremeno zaštitio Fond od prisutnih rizika koristeći minimalne standarde za upravljanje istima. Cilj ovakve predložene izmjene postojećeg zakonskog rješenja izvire iz prepoznate potrebe da se Centralna banka Crne Gore aktivno uključi u praćenje odredjenih segmenata poslovanja Fonda, kroz donošenje posebnih propisa i kontinuirane kontrole poštovanja istih;
- Članom 12b definisan je koeficijent adekvatnosti kapitala Fonda, koji je ovim zakonom određen na nivou od minimalno 8%. Koeficijent adekvatnosti kapitala predstavlja odnos kapitala i stavki aktive i vanbilansa, a isti se izračunava u skladu sa propisom Centralne banke uređenim za Fond. Postojeći propisi Centralne banke koji regulišu pitanja adekvatnosti kapitala kod banaka i finansijskih institucija nijesu metodološki u potpunosti prilagodjeni Fondu, pa je praksa pokazala da je neadekvatna primjena tih propisa na Fond, te je stoga neophodno donijeti poseban propis za Fond koji bi uvažavao specifičnost Fonda i njegovu misiju kao razvojne institucije;
- Članom 12c definisana je obaveza Fonda da Centralnoj banci dostavlja izvještaje za registar kreditnih zaduženja koji vodi Centralna banka, a sve u skladu sa rokovima i sadržajem koji je utvrđen propisom Centralne banke. Ovaj član je i kroz postojeće zakonsko rješenje bio inkorporiran kroz obavezu Fonda da izvještava Centralnu banku o kreditnim i garantnim poslovima, dok je predloženim izmjenama samo precizirana ova obaveza Fonda;

- Članom 12d definisano je da ukoliko Fond na zahtjev Vlade odobri plasman ispod tržišnih uslova, Vlada će Fondu nadoknaditi razliku do visine prihoda koji bi bili ostvareni plasmanom po tržišnim uslovima. Takođe, za projekte Vlade koji su od posebnog značaja (projekti kojima se doprinosi razvoju određenih područja ili djelatnosti), a koje Fond finansira po predlogu Vlade, Vlada izdaje Fondu posebnu garanciju na cjelokupan iznos plasiranih sredstava i/ili nadoknađuje nastale gubitke Fonda po osnovu realizacije tih projekata iz sredstava Budžeta Crne Gore, a sve u cilju očuvanja finansijske održivosti Fonda. Razlozi koji su opredijelili Fond da se predloži pomenuti član je potreba da se podrže projekti koje predlaže Vlada Crne Gore, s jedne strane (projekti kojima se podstiče djelatnost od posebnog značaja za ekonomski razvoj Crne Gore, projekti vezani za posebne ciljne grupe – teže zapošljiva lica, projekti kojima se podstiče ravnomjerniji regionalni razvoj) i potreba očuvanja finansijske održivosti Fonda koji posluje po tržišnim principima, s druge strane. Ukoliko bi se realizacijom tih projekata pojavio gubitak za Fond, onda bi Vlada preuzela obavezu da taj gubitak pokrije. Ovo zakonsko rješenje je prisutno i u zakonodavstvima zemalja iz regiona - članica EU (u Sloveniji - SID banka, U Hrvatskoj - HBOR). U slučajevima kada Fond, po predlogu Vlade, odobri plasman ispod tržišnih uslova ili podrži projekte kojima se doprinosi razvoju određenih područja ili djelatnosti, definisano je da će se prilikom nadoknade sredstava od strane Vlade, a radi očuvanja finansijske održivosti Fonda, primjenjivati propisi kojima se uređuje državna pomoć;
- Članom 12e definisano je, saglasno specifičnom statusu Fonda kao razvojne državne institucije, da se dobit poslovne godine raspoređuje u rezerve Fonda. Namjera je da se dobit poslovne godine Fonda raspoređuje u rezerve Fonda, kako bi bila iskorišćena za namjene razvoja. Takođe se definiše da Fond nije obveznik plaćanja poreza po odbitku na kamate koje Fond plaća na novčana sredstva dobijena od strane međunarodnih finansijskih institucija. U vezi sa predlogom da Fond ne plaća porez po odbitku na kamate, ukazuje se da Fond, za sada, isplaćuje kamate po osnovu kreditnog zaduženja, jedinom kreditoru - Evropskoj investicionoj banci (EIB) sa sjedištem u Luksemburgu. Kako Crna Gora nema zaključen Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa državom Luksemburg, po osnovu Zakona o porezu na dobit pravnih lica, proistekla je obaveza plaćanja poreza po odbitku na kamate koje Fond isplaćuje EIB-u. Ovaj porez tereti poslovni rezultat Fonda. Oslobođanjem Fonda plaćanja poreza po odbitku na kamate izbjeglo bi se dvostruko oporezivanje. Ako se sagleda uloga Fonda da korisnicima kredita obezbijedi potrebna kreditna sredstava sa nižom kamatnom stopom, ovim zakonskim rješenjem - oslobođanjem obaveza po osnovu poreza po odbitku na kamate, Fondu se omogućava da iz sopstvenih izvora obezbijedi veći iznos sredstava namijenjenih kreditiranju, a samim tim i povoljnije kreditne uslove.

Članom 8 Predloga zakona predlaže se izmjena člana 14 važećeg zakona, u cilju preciziranja nadležnosti Skupštine Fonda na čiju potrebu je ukazala dosadašnja primjena važećeg zakona, kao zbog dodatnog usklađivanja sa Zakonom o privrednim društvima.

Članom 9 Predloga zakona predlaže se izmjena člana 15 važećeg zakona, kojom se bliže definišu nadležnosti Odbora direktora Fonda. Nadležnost Odbora direktora Fonda je proširena u dijelu odlučivanja o izdavanju garancija za uredno izmirenje obaveza

korisnika kredita iz Garantnog fonda. Ovim članom briše se određenje da Odbor direktora "donosi opšti akt o kriterijumima i uslovima za korišćenje sredstava Fonda, iz razloga što Fond ne donosi poseban akt kojim utvrđuje kriterijume za dodjelu kredita, već se ovi kriterijumi definišu u Godišnjem planu rada Fonda. Takođe, dosadašnje određenje da Fond raspisuje konkurs za dodjelu sredstava Fonda zamjenjuje se određenjem da Fond raspisuje "programe finansijske podrške", iz razloga što Fond ne raspisuje konkurs za dodjelu sredstava, već donosi programe finansijske podrške, kojima se definišu kreditni uslovi, a koji se javno objavljuju i dostupni su svim zainteresovanim licima.

Ovim članom u dijelu usvajanja i podnošenja Izvještaja o radu Fonda, mijenja se rok za podnošenje istog. Ovo iz razloga što Fond pored Izvještaja o radu Fonda dostavlja Skupštini i godišnje finansijske iskaze sa Izvještajem nezavisnog revizora. Zakonom o reviziji definisani su rokovi za dostavljanje izvještaja o reviziji sa mišljenjem revizora o finansijskim iskazima organu uprave nadležnom za poreze (do 30. juna), te je iz navedenih razloga, kao i rokova u kojima se Izvještaj razmatra pred organima Fonda (do 30. juna tekuće za prethodnu poslovnu godinu) opravdano utvrditi i predloženu izmjenu roka za dostavljanje izvještaja Vladi, odnosno Skupštini Crne Gore.

Takođe, ovim članom, pored nadležnosti Odbora direktora u dijelu odlučivanja o izdavanju garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita, nadležnost Odbora direktora je proširena tako da isti:

- utvrđuje politike i procedure za upravljanje rizicima kojima je Fond izložen u svom poslovanju;
- usvaja godišnji plan i izvještaj interne revizije;
- odobrava uvođenje novih instrumenata finansijske podrške i usluga u poslovanju Fonda;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Fonda.

Članom 10 Predloga zakona predlaže se izmjena člana 16 važećeg zakona, kojom se preciziraju nadležnosti Izvršnog direktora Fonda, posebno u dijelu odlučivanja o dodjeli kredita, tj. iznosa do kojeg Izvršni direktor može odobriti kredit (do 50.000 eura).

Članom 11 Predloga zakona predlaže se dopuna važećeg zakona novim članom (16a) kojim se definiše da u okviru Fonda djeluje Garantni odbor. Garantni odbor daje preporuke i mišljenja Odboru direktora Fonda u vezi izdavanja garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita iz sredstava Garantnog fonda. Takođe, ovim članom se definiše da sastav i broj članova Garantnog odbora utvrđuje se aktom Vlade, dok stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Garantnog odbora obavlja stručna služba Fonda.

Članom 12 Predloga zakona predlaže se dopuna člana 17 važećeg zakona, definisanjem da Fond u svom poslovanju nije dužan da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta, za društva u kojima je stekao vlasništvo po osnovu svojinske i upravljačke transformacije, kao pravni sljedbenik Fonda za razvoj Crne Gore, u smislu propisa kojima se uređuju poslovi računovodstva. Fond za razvoj je, kao pravni prethodnik Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D., u postupku svojinske i upravljačke transformacije crnogorske privrede, stekao određeni

procenat kapitala u više društava, zajedno sa ostalim državnim fondovima. Učešća Fonda u kapitalu ovih društava su po procijenjenoj fer vrijednosti, postala dio osnivačkog kapitala Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.. U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom MRS 39, Fond je učešća stečena po navedenom osnovu klasifikovao kao finansijske instrumente - hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. U prethodnom periodu, nezavisno od toga da li učešće Fonda prelazi 50% ili je procentualno manje izraženo, Fond nije vršio konsolidaciju bilansa. Utemeljenje za stav da ne treba raditi konsolidaciju obrazlažemo i činjenicom da bez obzira na visinu učešća u ovim društvima, Fond nema realnu kontrolu nad istima niti može imati aktivnu upravljačku ulogu. U konkretnom slučaju, imovina Društva u kojem je Fond vlasnik više od 50% kapitala (Montepranzo - Bokaproduct AD Tivat) je Planom privatizacije predviđeno za valorizaciju putem izdavanja u dugoročni zakup. Postupak tendera i svih aktivnosti u vezi valorizacije imovine društva je u nadležnosti Tenderske komisije Savjeta za privatizaciju Vlade Crne Gore. S druge strane, Društvo ima akumulirane gubitke iz prethodnog perioda, što bi se u slučaju da Fond vrši konsolidaciju bilansa negativno odrazilo na finansijski rezultat Fonda. Zbog iskazanog rezultata na koji Fond nije mogao uticati, doveli bi se u pitanje kako već zaključeni, tako i svi budući finansijski aranžamani Fonda sa međunarodnim institucijama.

U skladu sa Zakonom o svojinskoj i upravljačkoj transformaciji privrede Crne Gore („Sl. list CG“, br. 2/92, 17/92, 27/94, 30/94, 23/96), Fond za razvoj Crne Gore, je učešća u kapitalu stekao bez naknade. Fond za razvoj je inicijalno vrednovao u svojim poslovnim knjigama navedena učešća u kapitalu kao dugoročne finansijske plasmane - finansijska sredstva raspoloživa za prodaju po procijenjenoj nominalnoj vrijednosti koja je bila izražena u DEM do 31. decembra 2001. godine, odnosno u EUR od 1. januara 2002. godine, u korist kapitala Fonda za razvoj koji je u cjelosti u državnom vlasništvu. Osnivanjem Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. ove hartije od vrijednosti su, po procijenjenoj vrijednosti, sa stanjem na dan 31. januar 2010. godine, postale dio osnivačkog kapitala Fonda.

Dugoročne finansijske plasmane u hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju Fond iskazuje, na dan bilansiranja, po pravičnoj vrijednosti, na osnovu procjene izvršene od strane menadžmenta, u skladu sa Uputstvom o načinu i postupku naknadne procjene vrijednosti hartija od vrijednosti („Sl. list CG“, broj 34/11). S obzirom da nije moguće utvrditi mjerljivo smanjenje budućih novčanih tokova gotovine od ovih finansijskih instrumenata, jer prodaja ovih hartija od vrijednosti zavisi isključivo od godišnjeg Plana privatizacije Vlade Crne Gore, kao i ako se uzme u obzir činjenica da nije bilo troškova sticanja za ovu vrstu hartija od vrijednosti, već ih je Fond za razvoj stekao, kao što je navedeno, bez naknade, u postupku svojinske transformacije društvenog kapitala, a da su na Fond prenesene njegovim osnivanjem, to se dugoročni trend smanjenja fer vrijednosti ovih hartija od vrijednosti ne može smatrati obezvređenjem, u skladu sa zahtjevima MRS 39, i ne može opteretiti Bilans uspjeha, odnosno tekući poslovni rezultat Fonda.

Iz navedenih razloga ovim članom predloženo je i da promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, Fond evidentira kroz ukupan ostali rezultat na kapitalu – u okviru revalorizacionih rezervi (nerealizovani gubici i dobiti po osnovu svodenja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju), sve do trenutka prodaje, bez

obzira da li fer vrijednost hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju bilježi dugotrajan, odnosno materijalno značajan pad vrijednosti.

Navedeni računovodstveni tretman je usaglašen sa Mišljenjem Ministarstva finansija Crne Gore.

Predloženim stavovima otklanjaju se nedoumice u tumačenja propisa koji regulišu ovu oblast, a koje se iz godine u godinu različito tumače od strane revizora koje Fond angažuje u postupku eksterne revizije, kao i posljedice koje bi nastale po bilans uspjeha Fonda (poslovni rezultat). U suprotnom, kako je i navedeno, to bi moglo direktno ugroziti postojeću saradnju Fonda sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Članom 13 Predloga zakona predlaže se izmjena člana 18 važećeg zakona, kojom se precizira da se javnost rada Fonda ostvaruje dostavljanjem izvještaja o radu i godišnjih finansijskih iskaza, sa mišljenjem revizora Vladi i Skupštini Crne Gore, na upoznavanje.

Programima finansijske podrške definišu se uslovi za svaku pojedinačnu kreditnu liniju. Isključena je dosadašnja zakonska obaveza da se programi objavljuju u „Službenom listu Crne Gore“, jer isto zahtijeva dodatno administriranje, vrijeme i značajne troškove, pa je definisana obaveza Fonda da se programi objavljuju na internet stranici Fonda kako bi ukupna javnost bila upoznata. Takođe, izmjenom ovog člana isključena je obaveza da se odluke objavljuju na internet stranici Fonda, već se objavljuju podaci u vezi odobrenih plasmana i to: naziv korisnika sredstava, iznos odobrenih sredstava, naziv projekta koji se finansira i naziv mjesta realizacije projekta, tj. svi najznačajniji elementi iz odluka Odbora direktora. Fond je i u dosadašnjoj praksi redovno objavljivao podatke za sve projekate koje je podržao (kreditni i faktoring finansiranje), poštujući u potpunosti principe transparentnosti i javnosti rada Fonda.

Članom 14 Predloga zakona predlaže se dopuna važećeg zakona sa šest novih članova (od 18a do 18f), kojim se definiše kontrola poslovanja Fonda od strane Centralne banke Crne Gore, postupak kontrole, obaveza Fonda da ovlašćenom licu Centralne banke omogućiti uvid u poslovne knjige, drugu poslovnu dokumentaciju i evidencije, kao i mjere koje se Fondu mogu izreći ukoliko se u postupku kontrole utvrde nepravilnosti u poslovanju Fonda.

- Članom 18a definisano je da kontrolu poslovanja Fonda vrši Centralna banka, provjerom usklađenosti poslovanja Fonda sa zakonom i propisima Centralne banke koji se odnose na Fond. Kontrola se vrši na osnovu analize Izvještaja, informacija i drugih podataka koje Fond dostavlja Centralnoj banci, neposrednim pregledom poslovnih knjiga, knjigovodstvene i druge dokumentacije kod Fonda.
- Članom 18b definisano je da Centralna banka obavještava Fond o planiranoj neposrednoj kontroli.
- Članom 18c definisano je da kontrolu poslovanja Fonda vrše lica koja za vršenje tih poslova ovlasti Centralna banka.

- Član 18d definiše obavezu Fonda da na zahtjev Centralne banke, ovlaštenom licu omogućiti da obavi neposrednu kontrolu i uvid, odnosno učini dostupnim poslovne knjige, drugu poslovnu dokumentaciju, evidencije i elektronske zapise.
- O izvršenoj kontroli se sačinjava zapisnik, što je i definisano članom 18e. Ovim članom definisan je slučaj kada se ne sačinjava zapisnik (u slučaju da se analizom izvještaja, informacija i drugih podataka koje Fond dostavlja na zahtjev Centralne banke ne utvrde nezakonitosti ili nepravilnosti u poslovanju koje zahtijevaju izricanje mjera prema Fondu).
- Članom 18f definisane su mjere koje Centralna banka može Fondu izreći u formi pisanog upozorenja, ukoliko Centralna banka u postupku kontrole utvrdi nepravilnosti u poslovanju Fonda. Nepravilnosti u poslovanju Fonda, u smislu ovog člana se smatraju: pad koeficijenta adekvatnosti kapitala ispod propisanog nivoa (određen na nivou minimalno od 8%), postupanja, činjenja ili nečinjenja koja nijesu u skladu sa propisom iz člana 12 a stav 2 ovog Zakona, a koji se odnose na minimalne standarde za upravljanje rizicima. Minimalni standardi za upravljanje rizicima su poseban propis koji za Fond donosi Centralna banka. Takođe, nepravilnostima u poslovanju Fonda smatra se i netačno i neblagovremeno dostavljanje Centralnoj banci izvještaja za potrebe kreditnog registra. Dalje ovim članom je definisano da ukoliko Fond u roku utvrđenom upozorenjem ne otkloni utvrđene nepravilnosti, Centralna banka o tome obavještava organ državne uprave nadležan za poslove finansija, sa ocjenom uticaja utvrđenih nepravilnosti na sigurnost i stabilnost poslovanja Fonda.

Imajući u vidu da je predloženim izmjenama zakona predviđeno donošenje posebnih propisa vezano za minimalne standarde za upravljanje rizikom i utvrđivanje adekvatnosti kapitala, neophodno je u istom inkorporirati i obavezu kontrole Centralne banke u poštovanju tih posebnih propisa, kao i sami postupak vršenja kontrole i mjere koje Centralna banka može izreći u slučaju nepoštovanja istih.

Članom 15 Predloga zakona predlaže se izmjena člana 19 važećeg zakona, kojom se isključuje dosadašnja zakonska obaveza primjene na Fond odredbi Zakona o bankama koje se odnose na adekvatnost kapitala i upravljanje rizicima u bankama, jer će se, po novopredloženom rješenju, ova pitanja uređivati posebnim podzakonskim propisom Centralne banke za Fond. Takođe, dopunom ovog člana predviđa se da se na položaj i poslovanje Fonda ne primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja i nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja. Na osnivanje, poslovanje i kontrolu rada Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje, poslovanje i kontrola rada banaka iz razloga što se ove aktivnosti uređuju ovim zakonom. Na položaj i poslovanje Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja, kao ni odredbe Zakona o privrednim društvima kojima se uređuje likvidacija društva.

Na poslovanje Fonda primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje faktoring i otkup potraživanja, samo u dijelu kojima se uređuje način obavljanja tih poslova. U pitanju su odredbe Zakona koji je u proceduri donošenja.

Članom 16 Predloga zakona predlaže se dopuna sa dva nova člana (24a i 24b).

Članom 24a utvrđeni su rokovi za donošenje podzakonskih akta na osnovu ovog zakona (12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona).

Kako je i navedeno, predlogom zakona posebno su definisane nadležnosti Centralne banke u dijelu koji se odnosi na donošenje posebnih propisa kojima se za Fond uređuju minimalni standardi za upravljanje rizicima kojima je Fond izložen u svom poslovanju, minimalni nivo koeficijenta adekvatnosti kapitala i način izračunavanja za Fond. Takođe, zakonom je definisano da se uslovi i način obavljanja poslova osiguranja izvoza uređuje propisom koji donosi Vlada.

Član 24b definiše rokove od kada je potrebno uskladiti Statut Fonda sa odredbama ovog zakona (šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 24a).

5. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje zakona, u ovom trenutku, nije potrebno obezbjeđivati posebna sredstva u Budžetu Crne Gore.

Korišćenje sredstava Budžeta Crne Gore biće neophodno za obezbjeđenje sredstava Garantnog fonda, kao i kada se ispune sljedeći uslovi utvrđeni ovim zakonom: kada Fond, na zahtjev Vlade, odobri plasman ispod tržišnih uslova i Vlada bude obavezna da nadoknadi razliku Fondu do visine prihoda koji bi bili ostvareni plasmanom po tržišnim uslovima; kada Vlada, za projekte od posebnog značaja koje Fond finansira, izda Fondu posebnu garanciju na cjelokupan iznos plasiranih sredstava i/ili obezbijedi sredstva za pokriće nastalih gubitaka Fonda po osnovu realizacije ovih projekata i kada se ova sredstva budu koristila pri obavljanju poslova iz domena osiguranja izvoza, u skladu sa podzakonskim propisom Vlade.

6. TEKST ODREĐABA ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Član 2

Fond se osniva u cilju podsticanja i ubrzanja privrednog razvoja Crne Gore i to: okončanjem procesa privatizacije prodajom kapitala stečenog u procesu svojinske transformacije, podrškom mikro, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, podrškom infrastrukturnim projektima, projektima vodosnabdijevanja, tretmana otpadnih voda i zaštite životne sredine, kao i finansiranjem projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

Član 3

Fond ima svojstvo pravnog lica sa pravima i obavezama utvrđenim zakonom i opštim aktima Fonda.

Fond se osniva i posluje kao akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.

Naziv Fonda je: Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D.
Sjedište Fonda je u Podgorici.

Član 4

Fond za svoje obaveze odgovara svojom imovinom.
Za obaveze Fonda bezuslovno i neopozivo jamči Crna Gora.
Odgovornost Crne Gore iz stava 1 ovog člana je solidarna i neograničena.

Član 5

Osnivački kapital Fonda ne može biti manji od 50.000.000 eura.
Osnivački kapital Fonda čini cjelokupni kapital Fonda za razvoj Republike Crne Gore,
i to:

- 1) novčana sredstva Fonda za razvoj;
- 2) akcije i vlasnički udjeli u preduzećima;
- 3) potraživanja po osnovu prethodno plasiranih kredita;
- 4) potraživanja po osnovu obveznica;
- 5) nepokretnosti i oprema u vlasništvu tog fonda.

Kapital iz stava 2 ovog člana umanjuje se za obaveze po osnovu Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju ("Službeni list RCG", br. 21/04 i 49/07).

Osnivački kapital Fonda čine i sredstva koja su usmjerena Direkciji za mala i srednja preduzeća za finansiranje razvoja malih i srednjih preduzeća.

Ukupan iznos osnivačkog kapitala, broj akcija i nominalna vrijednost akcije utvrdiće se Statutom Fonda, nakon izvršene procjene ovlašćenog procjenjivača i izvršene revizije od strane međunarodne revizorske institucije ovlašćene u skladu sa zakonom.

Ukoliko iznos kapitala iz stava 5 ovog člana bude manji od minimalno utvrđenog iznosa kapitala iz stava 1 ovog člana, nedostajući iznos obezbjeđuje se iz budžeta Crne Gore.

Član 11

Sredstva za poslovanje Fond stiče:

- 1) iz prihoda ostvarenih poslovanjem Fonda;
- 2) prodajom akcija i udjela iz portfelja Fonda;
- 3) iz ostatka likvidacione ili stečajne mase, prodajom preostale imovine u slučaju likvidacije ili stečaja sprovedenog nad društvom u vlasništvu Fonda;
- 4) iz dobiti društava u kojima Fond ima akcije ili udjele;
- 5) izdavanjem hartija od vrijednosti;
- 6) iz anuiteta po osnovu kreditnih plasmana i investicione aktivnosti Fonda;
- 7) uzimanjem kredita i pozajmica u zemlji i inostranstvu, kao i primanjem donacija;
- 8) iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Član 12

Djelatnost Fonda je:

- 1) odobravanje kredita i izdavanje garancija kojima se:
 - podstiče osnivanje i razvoj malih i srednjih preduzeća;
 - pruža podrška infrastrukturnim projektima, projektima vodosnabdijevanja i tretmana otpadnih voda i projektima unaprjeđenja životne sredine;
 - finansiraju projekti od lokalnog, regionalnog i državnog značaja;
 - podstiče izvoz;
 - podstiče zapošljavanje;
- 2) poslovi vezani za prodaju kapitala u portfelju Fonda;
- 3) ostali poslovi kojim se obezbjeđuje podrška ekonomskom razvoju, u skladu sa ovim zakonom.

Fond odobrava kredite direktno ili indirektno, posredstvom banke.

Fond je dužan da rizike u obavljanju kreditnih poslova i poslove izdavanja garancija svodi na najmanju mjeru, rukovodeći se principima opreznog bankarskog poslovanja.

Izveštaje o kreditnim poslovima i poslovima izdavanja garancija Fond dostavlja Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa propisom Centralne banke Crne Gore.

Član 14

Skupština Fonda:

- 1) donosi statut Fonda;
- 2) imenuje i razješava članove Odbora direktora i imenuje revizora;
- 3) odlučuje o politici naknada i o naknadama članova Odbora direktora u skladu sa finansijskim planom;
- 4) usvaja godišnje finansijske iskaze, sa mišljenjem revizora i izvještaj o poslovanju društva;
- 5) donosi odluku o raspodjeli dobiti;
- 6) donosi odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, restrukturiranju ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
- 7) donosi odluku o raspolaganju imovinom društva čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine društva, ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće;
- 8) odlučuje o povećanju ili smanjenju akcijskog kapitala Fonda utvrđenog statutom, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge;
- 9) donosi odluku o osnivanju privrednih društava, dokapitalizaciji, osnivanju domaćih i međunarodnih finansijskih institucija te članstvu u međunarodnim finansijskim institucijama;
- 10) obavlja druge poslove utvrđene zakonom i Statutom Fonda.

Član 15

Odbor direktora Fonda:

- 1) donosi opšti akt o kriterijumima i uslovima za korišćenje sredstava Fonda;
- 2) donosi godišnji plan rada Fonda, finansijski plan i srednjoročni program rada;
- 3) donosi odluke o korišćenju sredstava Fonda, u skladu sa kriterijumima utvrđenim opštim aktom i aktima poslovne politike i Fonda;
- 4) utvrđuje investicionu politiku Fonda;
- 5) odlučuje o plasiranju sredstava Fonda po kriterijumima i uslovima utvrđenim aktima poslovne politike;
- 6) donosi odluke o zaduživanju u zemlji i inostranstvu;
- 7) odlučuje o imenovanju predstavnika Fonda u organima upravljanja preduzeća i drugih organizacija i institucija;
- 8) donosi akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu;
- 9) razmatra i predlaže Skupštini Fonda na usvajanje godišnje finansijske iskaze Fonda, sa mišljenjem revizora;
- 10) donosi poslovnik o svom radu;
- 11) donosi opšte akte Fonda u skladu sa Statutom Fonda;
- 12) raspisuje konkurs za dodjelu sredstava Fonda;
- 13) odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa Statutom Fonda i zakonom;
- 14) usvaja i podnosi Vladi Crne Gore i Skupštini Crne Gore izvještaj o radu i poslovanju Fonda do kraja marta tekuće za prethodnu godinu.

Član 16

Izvršni direktor:

- 1) predstavlja i zastupa Fond i stara se o zakonitosti njegovog rada;
- 2) organizuje i vodi poslovanje Fonda i vrši nadzor nad radom zaposlenih, na dnevnoj osnovi;
- 3) izvršava odluke Odbora direktora;
- 4) zaključuje ugovore u ime i za račun Fonda;
- 5) podnosi predloge odluka, mjera i zaključaka u vezi sa poslovanjem Fonda Odboru direktora Fonda;
- 6) stara se o izvršenju godišnjeg plana, finansijskog plana i srednjoročnog programa rada;
- 7) stara se o urednoj i blagovremenoj izradi periodičnih izvještaja i godišnjih obračuna;
- 8) odlučuje o dodjeli kratkoročnih kredita i polaganje depozita kod banaka u skladu sa aktima Fonda;
- 9) stara se o izvršenju drugih obaveza koje su mu zakonom i odlukama Odbora direktora povjerene.

Direktora Fonda imenuje i razrješava Odbor direktora.

Mandat direktora Fonda traje četiri godine i može biti ponovo imenovan.

Član 17

Stručne i finansijsko-tehničke poslove Fonda obavlja stručna služba Fonda, osim ako ti poslovi nijesu povjereni drugom pravnom licu.

Finansijsko računovodstvene poslove Fond vodi u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Član 18

Javnost rada Fonda ostvaruje se objavljivanjem odluka Fonda i dostavljanjem izvještaja o radu i godišnjih finansijskih iskaza, sa mišljenjem revizora Vladi i Skupštini Crne Gore, radi upoznavanja.

Opšti akt Fonda o kriterijumima i uslovima za korišćenje sredstava Fonda objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore", a odluke na internet stranici Fonda.

Član 19

Ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno, na organizaciju i poslovanje Fonda shodno se primjenjuju odredbe Zakona o privrednim društvima koje se odnose na akcionarska društva.

Na poslovanje Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje osnivanje i poslovanje banaka, osim odredaba koje se odnose na adekvatnost kapitala i upravljanje rizicima.

Na položaj i poslovanje Fonda ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju investicioni fondovi.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo finansija/Investiciono-razvojni fond Crne Gore

NAZIV PROPISA

Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investiciono-razvojnem fondu Crne Gore

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Fond posluje u cilju podsticanja ubrzanog privrednog razvoja Crne Gore, dinamiziranja rasta mikro, malih, srednjih privrednih subjekata, ravnomjernog regionalnog razvoja, konkurentnosti i likvidnosti privrednih subjekata, proizvodnje i usluga orijentisanih prema izvozu, proizvodnje kojom se smanjuje uvozna zavisnost, finansiranja infrastrukturnih projekata, projekata vodosnabdijevanja, tretmana otpadnih voda i zaštite životne sredine, efikasnog sprovođenja i okončanja procesa privatizacije prodajom kapitala stečenog u procesu svojinske i upravljačke transformacije, kao i podsticanja finansiranja drugih projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

U cilju unapređenja kvaliteta i funkcionisanja Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. javila se potreba za preduzimanjem aktivnosti na donošenju izmjena i dopuna Zakona o Fondu. Takođe, dosadašnje funkcionisanje Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore u praksi i komparativna analiza pravne regulative sa rješenjima sličnih institucija u okruženju pokazala je da pojedini elementi iste nijesu dovoljno precizno definisani, dok drugi predstavljaju limitirajući faktor u poslovanju Fonda, kao razvojne institucije

Glavni problem sa kojim se suočava Crna Gore jeste nezaposlenost, te je iz tih razloga ključni izazov kako povećati privredni rast i razvoj.

Fond je prepoznao problem nedovoljne podrške preduzetnicima, posebno početnicima u biznisu, kao i malom i srednjem biznisu od strane bankarskog sektora. Ovi problemi se naročito ogledaju u nedovoljnoj dostupnosti finansijskih sredstava, visokim kamatnim stopama, obezbjeđenju potrebnog kolaterala i nepovoljnosti drugih uslova koji se zahtijevaju prilikom apliciranja za kreditna sredstva. Posljedice navedenog su da se preduzetnički potencijal u Crnoj Gori ne razvija očekivanom dinamikom, odnosno nemogućnost da što više građana "uzme stvar u svoje u ruke" i na taj način sami riješe svoju egzistenciju.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnem fondu Crne Gore prvenstveno je postavljen sa namjerom da se kroz izmjene Zakona stvore dodatni uslovi za dinamičniji razvoj preduzetništva i otvaranje novih radnih mjesta.

Neusvajanje predmetnog propisa imalo bi za posledicu usporavanje ukupne privredne aktivnosti, ravnomjernog regionalnog razvoja, rasta i razvoja malih i srednjih privrednih subjekata, zaposlenosti, a što bi se sve konačno odrazilo i na dalji razvoj životnog standarda.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je

primjenljivo.

Glavni cilj donošenja Zakona o izmjena i dopunama Zakona o Investiciono razvojnom fondu Crne Gore je da se izmjenama i dopunama odredbi ovog zakona stvore pravne pretpostavke za:

- prilagođavanje regulative potrebama Fonda kao razvojne institucije,
- stvaranje dodatnih uslova za brži razvoj preduzetništva i otvaranje novih radnih mjesta,
- širenje instrumenata finansijske podrške Fonda kojima se obezbjeđuju dugoročne finansijske usluge u cilju daljeg podsticaja privrednog razvoja Crne Gore, s posebnim akcentom na poslove izdavanja garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita čiji su projekti održivi i od posebnog značaja za državu Crnu Goru (kreditno-garantni poslovi), finansiranje (kreditiranje) i osiguranje izvoznih poslova, odnosno aktivnosti kojima se podstiče izvoz,
- obezbjeđenje sredstava za obavljanje poslova iz domena osiguranja izvoza i finansiranje projekata od posebnog značaja, koje Fond plasira na zahtjev Vlade Crne Gore,
- regulativu Centralne banke, posebne propise kojima se za Fond uređuju: minimalni standardi za upravljanje rizicima u poslovanju Fonda, minimalni nivo koeficijenta adekvatnosti kapitala i način izračunavanja za Fond,
- kontrolu poslovanja Fonda, postupak kontrole od strane Centralne banke u dijelu usklađenosti poslovanja Fonda sa zakonom i posebnim propisima, koje za Fond donosi Centralna banka,
- podzakonska akta kojima će Vlada Crne Gore u okviru svojih nadležnosti bliže definisati uslove i način obavljanja djelatnosti iz domena kreditiranja i osiguranja izvoza,
- druga pitanja kojima se stvaraju pretpostavke za dalji podsticaj ubrzanom privrednom i ravnomjernom regionalnom razvoju, dinamiziranju rasta mikro, malih, srednjih i velikih privrednih subjekata, povećanje zaposlenosti i otvaranju novih radnih mjesta, a samim tim i povećanje životnog standarda građana.

U proteklom periodu jedan od posebnih problema sa kojima su se suočavali početnici u biznisu je bio nedostatak kolaterala kao sredstva za obezbjeđenje kredita. Kreiranjem i implementacijom kreditno-garantne sheme kao posebnog vida finansijske podrške, Fond će stvoriti još jedan mehanizam koji će motivisati potencijalne preduzetnike da se lakše odluče da započnu sopstveni biznis.

Akcentat je dat i na ostvarivanju strateškog poboljšanja uslova poslovanja izvozne privrede i unapređenju strukture izvoza Crne Gore, imajući u vidu spoljnotrgovinski deficit. Za poslove osiguranja izvoza praksa razvijenih država, kao i država iz okruženja je da sredstva obezbjeđuje Vlada. Na taj način stvaraju se pretpostavke za formiranje posebnih sredstava za pokriće izloženosti riziku kojim se suočavaju crnogorski izvoznici, odnosno koja će biti namijenjena za isplatu odšteta, pokriće troškova sprječavanja nastanka štete i drugih troškova. Ovako obezbijedena sredstva omogućila bi Fondu nesmetano obavljanje djelatnosti osiguranja izvoza, u skladu sa posebnim propisom, što je i praksa zemalja u okruženju (Hrvatska, Slovenija). Na ovaj način će se obezbjediti ispunjavanje obaveza Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji u okviru pregovaračkog Poglavlja 30: Vanjski odnosi, a čiji su rokovi za završetak do kraja 2018 godine. Izmjene i dopune ovog Zakona su u cilju realizacije mjera Ekomske politike Vlade Crne Gore, kao i strategije daljeg razvoja.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Opciju "status quo", odnosno neregulatorna opcija nije uopšte razmatrana jer je raspoloživi preduzetnički potencijal kojim raspolaze Crna Gora nametnuo potrebu izmjena i dopuna predloženog zakonskog propisa.

Prilikom opredjeljenja koju opciju promjene regulatornog okvira primijeniti u ovom slučaju, odlučeno je da to bude opcija izmjena i dopuna postojećeg Zakona, jer se odredbe važećeg Zakona po obimu znatno ne mijenjaju.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Rješenja u propisu djelovaće pozitivno na podsticaj ubrzanog privrednog razvoja Crne Gore, dinamiziranja rasta mikro, malih, srednjih, ali i velikih privrednih subjekata, ravnomjernog regionalnog razvoja, konkurentnosti i likvidnosti privrednih subjekata, proizvodnje i usluga orijentisanih prema izvozu, proizvodnje kojom se smanjuje uvozna zavisnost, povećanje broja zaposlenih i drugih benefita vezanih za ekonomski razvoj.

Izmjene i dopune Zakona o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore neće stvarati biznis barijere, niti izazvati troškove građanima i privredi kao ni malim i srednjim preduzećima, dok će istima donijeti benefite u smislu dostupnosti finansijskih sredstava.

Navedeni propis će doprinijeti povećanju troškova rada stručnih službi Fonda kroz novo zapošljavanje i edukaciju zaposlenih posebno u dijelu poslova vezanih za osiguranje izvoza i Garancijski fond.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za sprovođenje zakona, u ovom trenutku, nije potrebno obezbjeđivati posebna sredstva u budžetu Crne Gore.

Korišćenje sredstava budžeta Crne Gore biće neophodno za obezbjeđenje sredstava Garancijskog fonda, kao i kada se ispune sljedeći uslovi utvrđeni ovim zakonom: kada Fond, na zahtjev Vlade, odobri plasman ispod tržišnih uslova i Vlada bude obavezna da nadoknadi razliku Fondu do visine prihoda koji bi bili ostvareni plasmanom po tržišnim uslovima; kada Vlada, za projekte od posebnog značaja koje Fond finansira, izda Fondu posebnu garanciju na cjelokupan iznos plasiranih sredstava i/ili obezbijedi sredstva za pokriće nastalih gubitaka Fonda po osnovu realizacije ovih projekata i kada se ova sredstva budu koristila pri obavljanju poslova iz domena osiguranja izvoza, u skladu sa podzakonskim propisom Vlade.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Usvajanjem ovog Zakona predviđeno je donošenje podzakonskih akata kojim će se bliže urediti poslovi osiguranja izvoza i aktivnosti iz domena nadležnosti Centralne banke. Donošenje podzakonskih akata

neće uticati na finansijske obaveze.

U periodu prije izrade Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investiciono-razvojnog fondu Crne Gore dobijene su određene sugestije od strane Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Prilikom izrade Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investiciono-razvojnog fondu Crne Gore nije bilo učešća domaćih i inostranih konsultanata, ali su u njegovoj preprijeti pored zaposlenih u Fondu aktivno učestvovali i predstavnici Centralne banke Crne Gore. Za realizaciju aktivnosti na izradi Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investiciono-razvojnog fondu Crne Gore formirana je radna grupa čija je obaveza bila da izvrši analizu postojećeg Zakona o investiciono-razvojnog fondu Crne Gore vodeći računa o uslovima u kojima je Fond sada radi, potrebe prilagođavanja zakonskih okvira Fonda kao razvojne institucije, kao i instrukcija dobijenih od strane Ministarstva finansija.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih priprema za implementaciju predloženog Zakona nakon donošenja podzakonskih akata. Podzakonski akt kojim će se urediti bliži uslovi i način obavljanja poslova osiguranja izvoza Vlada će donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Takođe u roku od 12 mjeseci, Centralna banka će donijeti posebne propise za koje je ovlašćena o dnose se na pitanja uređenja minimalnih standarda za upravljanje rizicima u Fondu, adekvatnost kapitala, i drugih pitanja u nadležnosti Centralne banke. Za monitoring primjene ovog Zakona biće zaduženo Ministarstvo finansija, odnosno Vlada Crne Gore - jedini osnivač Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore, kao i Centralna banka Crne Gore u dijelu donijetih propisa iz njene nadležnosti.

Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenost ciljeva su; ukupan iznos plasiranih sredstava, broj odobrenih kredita, odobrenih garancija (poslovi vezani za osiguranje izvoza i kreditno-garantnu shemu), odobreni krediti: prema regionima Crne Gore - sjeverni region i manje razvijene opštine, Centralni region i Jug, po opštinama, prema proizvodima - djelatnostima, kreditnim linijama namijenjene podsticaju različitih ciljnih grupa. i posebno otvaranju novih radnih mjesta, kao i očuvanju postojećih.

Datum i mjesto

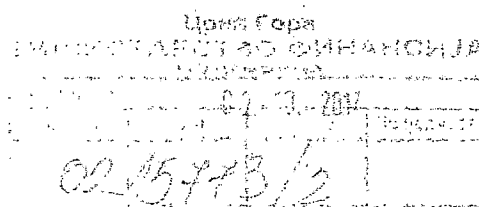
23.06.2016.godine

Starijegina

Dr Zoran Vukčević, Izvršni direktor

Broj: 0102-8039-2/2017
Podgorica, 02.10.2017. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA

- **Gospodin Darko Radunović, ministar** -

PODGORICA

**Predmet: Inovirani Predlog zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore**

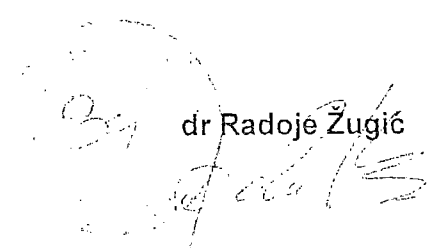
Poštovani gospodine ministre,

U vezi sa inoviranim Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore, koji ste nam dostavili 02.10.2017. godine pod vašim brojem 02-15773/1, Centralna banka Crne Gore ukazuje na sljedeće:

- dana 11.09.2017. godine dostavili smo Vam mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore;
- inoviranim Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore prihvaćene su primjedbe Centralne banke Crne Gore date u mišljenju od 11.09.2017. godine.

Imajući u vidu navedeno, Centralna banka Crne Gore nema dodatnih primjedbi i sugestija na inovirani Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore.

S poštovanjem,

Dr. Radoje Žugić